*Stefan D. Petrašinović, saradnik u nastavi
Univerzitet u Kragujevcu
Pravni fakultet u Kragujevcu
spetrasinovic@jura.kg.ac.rs*

POJEDINA PITANJA TROŠKOVA KRIVIČNOG POSTUPKA

Sažetak: Jedno od nezaobilaznih pitanja krajnjeg ishoda krivičnog postupka je ko će snositi troškove krivičnog postupka. Kada je ishod povoljan za okrivljenog u bilo kojoj fazi krivičnog postupka, troškovi krivičnog postupka koji mu se imaju dosuditi predstavljaju jedan vid moralne i materijalne satisfakcije za neuspeli pokušaj tužioca da dokaže osnovanost navoda iz optuženja ili krivične prijave. U ovom radu autor će ukazati na pojedine dileme do kojih dolazi u primeni Zakonika o krivičnom postupku, a tiču se prava okrivljenog na naknadu troškova krivičnog postupka u slučaju odbačaja krivične prijave, rešavanja sudbine zahteva okrivljenog za naknadu troškova nakon proteka roka od jedne godine od dana pravnosnažnosti presude ili rešenja koje odgovara presudi u određenim situacijama, kao i rokova za isplatu tih troškova.

Ključne reči: troškovi, krivični postupak, Zakonik o krivičnom postupku.

1. UVOD

Svaka aktivnost državnih organa u pravcu otkrivanja i suzbijanja kriminaliteta iziskuje velike troškove. Rasvetljavanjem i rešavanjem krivične stvari u krivičnom postupku u cilju donošenja odluke suda o krivičnom delu, odgovornosti učinioca i krivičnoj sankciji, uspostavljaju se i drugi procesni odnosi koji su u vezi sa krivičnim delom, a zahtevaju učešće i odluke suda. Jedan od tih odnosa vezan je za troškove nastalih u toku i povodom krivičnog postupka.

Zakonikom o krivičnom postupku¹ u Glavi XIII pod nazivom „Troškovi postupka“, predviđene su odredbe kojima su detaljno regulisana pitanja troškova krivičnog postupka (čl. 261-268 ZKP).²

Pod pojmom troškova krivičnog postupka, podrazumevaju se izdaci učinjeni povodom *postupka* od njegovog početka do njegovog završetka (čl. 261 st. 1 ZKP). S obzirom na ovako određen pojam troškova krivičnog postupka može se zaključiti da za odluku o tome šta spada u troškove krivičnog postupka nije bitno od kog organa nastaju troškovi, već povodom čega oni nastaju.³ Iako ZKP govori o troškovima krivičnog postupka, ti troškovi ne odnose se isključivo na krivični postupak, već i na predistražni postupak (kao prvi procesni stadijum koji prethodi formalnoj istrazi javnog tužioca⁴). U tom smislu, čl. 2. st. 1. tač. 14. ZKP bliže je određeno značenje izraza „postupak“, kao predistražni i krivični postupak. Na ovaj način, otklonjene su neke dileme do kojih može doći u primeni odredbi o troškovima krivičnog postupka.⁵ Zapravo, u troškove krivičnog postupka ulaze i svi oni troškovi nastali preduzimanjem dokaznih radnji u predistražnom postupku, a čiji se rezultat kasnije može koristiti kao dokaz u krivičnom postupku.

Zakonodavac je taksativno nabrojao sve vrste troškova. Troškovi krivičnog postupka obuhvataju: a) troškove za svedoke, veštace, stručne savetnike, prevodioce, tumače i stručna lica i troškovi uviđaja; b) troškovi prevoza okrivljenog; v) izdaci za dovođenje okrivljenog; g) putni troškovi službenih lica; d) troškovi lečenja okrivljenog za vreme dok se nalazi u pritvoru, kao i troškovi porođaja, osim troškova koji se naplaćuju iz fonda za zdravstveno osiguranje; đ) troškovi tehničkog pregleda vozila, analize bioloških uzoraka, te troškovi prevoza leša do mesta odbukcije; e) nužni izdaci postavljenog branioca ili postavljenog punomoćnika oštećenog kao tužioca ili posebno osetljivog svedoka u krivičnom postupku zbog

¹ Zakonik o krivičnom postupku – ZKP, *Službeni glasnik RS*, br. 72/11, 101/11, 121/12, 32/13, 45/13, 55/14 i 35/19.

² U prilog tome ukazuje odredba čl. 148. Zakona o prekršajima, *Službeni glasnik RS*, br. 65/13, 13/16 i 98/16-OUS, koja upućuje na shodnu primenu ZKP u pogledu određenih troškova prekršajnog postupka.

³ Stanko Bejatović, *Krivično procesno pravo*, Drugo izmenjeno i dopunjeno izdanje, Beograd 2019, 261.

⁴ Zoran Stojanović, Milan Škulić, Veljko Delibašić, *Osnovi krivičnog prava*, Knjiga 2, Krivično procesno pravo, Krivični postupak kroz praktičnu primenu, Beograd 2018, 223.

⁵ Vid. npr. presudu Vrhovnog kasacionog suda Kzz 478/2019 od 15.05.2019. godine. Otklanjajući povredu zakona, u obrazloženju se navodi da „kada je reč o troškovima koji se odnose na nagradu branioca za prisustvovanje saslušanju okrivljenog u policiji, jasno je da se radi o troškovima nastalim povodom postupka, naročito kada se ima u vidu da se zapisnik o toj dokaznoj radnji, pod uslovima propisanim Zakonikom o krivičnom postupku, može koristiti kao dokaz u krivičnom postupku“.

krivičnih dela za koja se goni po službenoj dužnosti;⁶ ž) nagradu veštaku, nagradu stručnom savetniku, nagradu prevodiocu, nagradu tumaču, nagradu i nužne izdatke branioca, nužne izdatke privatnog tužioca i oštećenog kao tužioca i njihovog zakonskog zastupnika, kao i nagradu i nužne izdatke njihovih punomoćnika; i) nužne izdatke oštećenog i njegovog zakonskog zastupnika, kao i nagradu i nužne izdatke njegovog punomoćnika;⁷ te j) paušalni iznos⁸, za troškove koji nisu obuhvaćeni tačkama 1-8.

2. TROŠKOVI I KONAČAN ISHOD KRIVIČNOG POSTUPKA

Ishod krivičnog postupka, odnosno uspeh optužbe (može se reći i krivične prijave) određuje i definitivno snošenje troškova krivičnog postupka. Po pravilu, ako je okrivljeni oglašen krivim, on će i snositi troškove krivičnog postupka, osim u dva izuzetka.⁹ U pogledu posebne kategorije okrivljenih-maloletnika, troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava suda, ako je prema njemu izrečena vaspitna mera ili je postupak obustavljen.¹⁰

Kada je više okrivljenih oglašeno krivim, tada će se plaćanjem paušalnog iznosa odrediti za svakog ponaosob, a u pogledu ostalih troškova, odrediće se koliki će deo snositi svaki od njih, a ako to nije moguće, postojaće solidarna obaveza plaćanja troškova.

⁶ Predumljeni+troškovi od a) do e), prethodno se isplaćuju se iz sredstva organa koji vodi postupak, a kasnije se naplaćuju od lica koja su po ZKP dužna da ih naknade, pri čemu je organ postupka dužan da sve troškove koji su unapred isplaćeni unese u popis koji će priložiti spisima (čl. 261. st. 2. tač. 1) do 6) i st. 4. ZKP).

⁷ Troškovi pod ž) i i) snose stranke ili oštećeni tokom krivičnog postupka, a koji kasnije ili definitivno padaju na teret tih lica, ili se takođe kasnije naplaćuju od lica koja su po ZKP dužna definitivno da ih snose (čl. 261 st. 2 tač. 7 i 8 ZKP).

⁸ Troškovi u vidu paušalnog iznosa određuju se prema trajanju i složenosti postupka i imovnom stanju lica obavezanog da plati taj iznos. Npr. ti troškovi se mogu odnositi na utrošeni kancelarijski materijal. Paušalni iznos utvrđen je Pravilnikom o naknadi troškova u sudskim postupcima, *Službeni glasnik RS*, br. 9/16 i 62/16, i iznosi od 5.000 do 50.000 dinara (čl. 27 st. 1 Pravilnika).

⁹ Izuzetno, sud može osloboditi okrivljenog da u celini ili delimično nadoknadi određene troškove krivičnog postupka, ako bi njihovim plaćanjem bilo dovedeno u pitanje njegovo izdržavanje ili lica koja je dužan da izdržava (čl. 264. st. 4. ZKP). Takođe, ako je lice okrivljeno za više krivičnih dela, neće snositi troškove krivičnog postupka za ona dela za koja je oslobođen, ukoliko se ti troškovi mogu izdvojiti iz ukupnih troškova (čl. 264. st. 2. ZKP), što npr. može zavisiti od prirode i vrste krivičnih dela i potrebnim dokaznim sredstvima za njihovo dokazivanje.

¹⁰ Čl. 79 st. 1 Zakona o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica, *Službeni glasnik RS*, br.85/05. *Opširnije*: Savo Đurđić, „Troškovi odbrane u krivičnom postupku prema maloletnicima – zakonska rešenja i protivrečnosti u sudskoj praksi“, *Glasnik prava* 1/2019, 107-122.

Sa druge strane, kada ovlašćeni tužilac ne uspe sa optužbom, tada pitanje konačnog snošenja troškova krivičnog postupka zavisi od činjenice da li je krivični postupak vođen u vezi sa krivičnim delom za koje se goni po službenoj dužnosti ili po privatnoj tužbi.

Za krivična dela za koja se goni po službenoj dužnosti, troškovi krivičnog postupka definitivno će pasti *na teret budžetskih sredstava suda* i to kada se obustavi krivični postupak ili se optužba odbije ili okrivljeni oslobodi od optužbe. Tu spadaju „predujmljeni troškovi“ i nužni izdaci okrivljenog i nužni izdaci i nagrada branioca i punomoćnika (čl. 103. st. 3. ZKP), kao i nagrada veštaka i stručnog savetnika, i to svi oni troškovi nastali u toku preistražnog postupka, istrage, na glavnom pretresu i u žalbenom postupku.

Ovakvo zakonsko rešenje podleže ozbiljnoj kritici. S obzirom na to da je krivični postupak po ZKP adverzijalnog tipa sa primesama inkvizitorskog tipa, uloga suda u dokazivanju svedena je na minimum, odnosno, karakteriše ga procesna pasivnost u „stranačkom dvoboju“.¹¹ Kako se krivični postupak vodi, u skladu sa načelom akuzatornosti, po zahtevu ovlašćenog tužioca, te kako ishod krivičnog postupka zavisi od uspeha optužbe (njene dokazanosti/nedokazanosti), smatramo da bi sasvim legitimno bilo predvideti da troškovi krivičnog postupka u slučaju neuspeha optužbe padaju na teret budžetskih sredstava javnog tužilaštva ili čak da se to rešenje odnosi na troškove krivičnog postupka koji su nastali u predistražnom postupku i u toku istrage (ovo poslednje ima još veću opravdanost, jer sud u tim fazama gotovo da nema nikakvog uticaja).¹²

Bez obzira što je zakonodavac odredio da navedeni troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava suda, tumačenjem odredbi ZKP putem analogije, možemo doći do zaključka da se dejstvo povoljnog ishoda okončanja krivičnog postupka (pa i predistražnog postupka) po okrivljenog proširuje i na delovanje javnih tužilaštava i donošenje odluka iz svoje nadležnosti. U tom smislu, okrivljeni ima pravo na troškove krivičnog postupka koji padaju *na teret budžetskih sredstava javnog tužilaštva* u dva slučaja: a) ograničeno, kada je doneto rešenje o odbačaju krivične prijave (čl. 284. ZKP) i b) kada je doneta naredba o obustavi istrage i odustanku od gonjenja osumnjičenog (čl. 308. ZKP). U svakom slučaju, kada je ishod krivičnog postupka povoljan za

¹¹ O ulozi suda u dokazivanju i modelu krivičnog postupka po ZKP detaljnije vid. Snežana Brkić, „Teret dokazivanja u krivičnom i parničnom postupku“, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Novom Sadu (Zbornik radova PFNS)* 1/2012, 299-329, Valentina Bajić, *Vodič za primenu Zakonika o krivičnom postupku*, Beograd 2015, 10-16.

¹² Ovakvo rešenje bi dovelo do veće odgovornosti i efikasnosti javnih tužilaca. Jedan od pokazatelja uspešnosti u radu javnog tužioca i njegovih zamenika može biti pitanje broja neuspešnih optužnih akata i stvorenog tereta po budžet, što dalje može dovesti do disciplinske odgovornosti, pa čak i razrešenja javnih tužilaca i njihovih zamenika.

okrivljenog, ako zahtev za naknadu nužnih izdataka okrivljenog i nužnih izdataka i nagrade branioca, ne bude usvojen ili sud (ili javni tužilac) ne donese odluku u roku od tri meseca od dana podnošenja zahteva, okrivljeni i branilac imaju pravo da svoja potraživanja ostvaruju u parničnom postupku protiv Republike Srbije.¹³

Za krivična dela za koja se goni po privatnoj tužbi, pravilo je da privatni tužilac definitivno snosi troškove krivičnog postupka i to troškove koji se u postupku za oficijelna krivična dela isplaćuju unapred iz sredstava organa koji vodi postupak, sudski paušal, nužne izdatke okrivljenog, nužne izdatke i nagradu njegovog branioca i punomoćnika (čl. 103. st. 3. ZKP), kao i nagradu veštaka i stručnog savetnika, onda kada je doneto rešenje o obustavi krivičnog postupka, odbijajuća ili oslobađajuća presuda.

Od ovog pravila postoje dva izuzetka. Kada je postupak obustavljen ili je doneta odbijajuća presuda zbog smrti okrivljenog ili zbog zastarelosti krivičnog gonjenja usled odugovlačenja postupka koje se ne može pripisati u krivicu privatnog tužioca, tada će troškovi pasti na teret budžetskih sredstava suda.¹⁴ Takođe, ako je postupak obustavljen zbog odustanka privatnog tužioca od krivičnog gonjenja, stranke se mogu poravnati u pogledu međusobnih troškova (čl. 265. st. 3. ZKP).

Kada je reč o krivičnim delima za koja se goni po predlogu oštećenog, ako oštećeni odustane od predloga, pravilo je da on snosi troškove krivičnog postupka, osim ako okrivljeni nije izjavio da će ih sam snositi.

2.1. Pravno dejstvo rešenja o odbačaju krivične prijave i naredbe o obustavi istrage na troškove krivičnog postupka

Osnovna karakteristika predistražnog postupka jeste pretežno neformalni karakter. To je prvi procesni stadijum, koji prethodi formalnoj istrazi javnog tužioca. Najčešći način saznanja da je određeno krivično delo učinjeno ili da je određeno lice učinilac jeste putem podnošenja krivične prijave nadležnom javnom

¹³ To mogu učiniti podnošenjem tužbe za naknadu materijalne štete, koja je prozrokovana nepravilnim ili nezakonitim radom državnog organa.

¹⁴ U pogledu zastarelosti krivičnog gonjenja usled odugovlačenja postupka koje se ne može pripisati u krivicu tužioca, sudovi teško prihvataju činjenicu da je do zastarelosti došlo usled krivice suda. Tako npr. Viši sud u Nišu je donošenjem drugostepene presude Kž1 br. 156/16 od 14.03.2016. godine povredio zakon i to odredbu čl. 265. st. 3. ZKP, time što je preinačio prvostepenu osuđujuću presudu i prema okrivljenom odbio optužbu usled zastarelosti krivičnog gonjenja i istovremeno odredio da troškovi krivičnog postupka padaju na teret privatnog tužioca. Međutim, učinjenu povredu otklonio je Vrhovni kasacioni sud po zahtevu za zaštitu zakonitosti republičkog javnog tužioca i odredio da troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava suda. Vid. Presudu Vrhovnog kasacionog suda, Kzz 279/2017 od 20.04.2017. godine.

tužiocu. Krivična prijava je neformalni akt, jer ZKP ne propisuje njenu obaveznu sadržinu. Formalno posmatrano, krivična prijava ne može se poistovetiti sa optužnim aktom. Ali suštinski, krivična prijava sadrži skup činjenica i navoda koje određeno lice dovode u vezi sa učinjenim krivičnim delom i posredno ga optužuju.

Krajnji rezultat postupanja po krivičnoj prijavi može dovesti do pokretanja istrage ili podnošenja odgovarajućeg optužnog akta. Za postupanje javnog tužioca i drugih državnih organa u predistražnom postupku neophodno je postojanje određenog stepena sumnje, na nivou osnova sumnje. To podrazumeva postojanje skupa činjenica pretočenih u krivičnoj prijavi koje posredno ukazuju na učinjeno krivično delo ili da je određeno lice učinilac. U većini slučajeva, uspešan operativni rad, kao i pravilno i zakonito prikupljanje dokaza u toku predistražnog postupka umnogome doprinosi i kasnijem uspehu optužbe. U vezi toga, u toj fazi mogu nastati enormni troškovi. Sa stanovišta odbrane, cilj njenog delovanja usmeren je na okončanje otkrivanja i rasvetljavanja krivične stvari još u fazi predistražnog postupka, kako bi se izbeglo pokretanje krivičnog postupka, ustanovljenje određenih obaveza za okrivljenog propisanih ZKP i nezaobilazni psihički pritisak po njega, dokazivanje činjenica pred sudom i snošenje budućih troškova krivičnog postupka.

Jedini povoljan ishod predistražnog postupka po okrivljenog (u toj fazi osumnjičenog) je kada javni tužilac, kao rukovodilac predistražnog postupka, donese rešenje o odbačaju krivične prijave.¹⁵ Javni tužilac može odbaciti krivičnu prijavu u tri slučaja, a zakonski razlog odbačaja utiče i na troškove krivičnog postupka.

U prvom slučaju, javni tužilac će rešenjem odbaciti krivičnu prijavu ako iz same prijave proističe da: 1) prijavljeno delo nije krivično delo za koje se goni po službenoj dužnosti, 2) ili je nastupila zastarelost ili je delo obuhvaćeno amnestijom ili pomilovanje ili postoje druge okolnosti koje trajno isključuju gonjenje, 3) ili ne postoje osnovi sumnje da je učinjeno krivično delo za koje se goni po službenoj dužnosti (čl. 284. st. 1. ZKP). U drugom slučaju, javni tužilac može odbaciti krivičnu prijavu kod krivičnih dela za koja je propisana kazna zatvora do tri godine, ako je osumnjičeni, usled stvarnog kajanja, sprečio nastupanje štete ili je štetu u

¹⁵ U praksi, predistražni postupak može biti vođen i na bazi određenih saznanja i činjenica do kojih dođu u toku rada policijski službenici. Ta saznanja i činjenice sadržane su u određenim policijskim izveštajima (ne krivičnoj prijavi) koji se dostavljaju javnom tužiocu, kao rukovodiocu predistražnog postupka, na bazi kojih može odlučiti da li će doći do preduzimanja daljih radnji u cilju optuženja ili vođenja istrage ili ne. Osnovna razlika u odnosu na krivičnu prijavu je to da se preistražni postupak na ovaj način okončava sačinjavanjem službene beleške od strane javnog tužioca da npr. nema osnova sumnje da je to lice učinilo krivično delo, ne donošenjem bilo kakvog rešenja. To dalje implicira da u tom slučaju okrivljeni ne može ostvariti svoje pravo na troškove postupka, o čemu će biti dalje reči.

potpunosti već nadoknadio, a javni tužilac, prema okolnostima slučaja, oceni da izricanje krivične sankcije ne bi bilo pravično (čl. 284. st. 3. ZKP).¹⁶ U ovim situacijama, smatramo da rešenje o odbačaju krivične prijave ima, uslovno rečeno, meritorni karakter, te da se pravno dejstvo koje ima prema krivičnoj prijavi, poistovećuje sa pravnim dejstvom koje rešenje o obustavi krivičnog postupka ima u odnosu na troškove krivičnog postupka (s obzirom da su razlozi za obustavu krivičnog postupka gotovo identični razlozima za odbačaj krivične prijave). I pored toga što ZKP izričito ne reguliše pitanje troškova krivičnog postupka kada je doneto rešenje o odbačaju krivične prijave, tada troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava javnog tužilaštva.

U trećem slučaju, javni tužilac će odbaciti krivičnu prijavu ukoliko dođe do primene instituta oportuniteta krivičnog gonjenja. Naime, kod krivičnih dela za koja je predviđena novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, javni tužilac može odložiti krivično gonjenje, ako osumnjičeni prihvati jednu ili više obaveza predviđenih ZKP (čl. 283. st. 1. ZKP). Svrha ovog instituta je da se prema okrivljenom ne pokrene krivični postupak, ako ispuni jednu ili više obaveza koja mu je naložena naredbom javnog tužioca o odlaganju krivičnog gonjenja. Za potrebe oportuniteta krivičnog gonjenja ne postavlja se pitanje priznanja ili ne priznanja predmetnog krivičnog dela. Ukoliko osumnjičeni ispuni naloženu jednu ili više obaveza, javni tužilac će rešenjem o odbaciti krivičnu prijavu. To rešenje se ne može poistovetiti sa rešenjem o obustavi krivičnog postupka i tada okrivljeni nema pravo na troškove krivičnog postupka. Razlog tome leži u činjenici nespojivosti osnovne svrhe povoljnog ishoda za okrivljenog. Drugim rečima, pogodnosti i olakšice koje okrivljeni koristi odlaganjem krivičnog gonjenja, ne mogu zasnovati njegovo pravo na naknadu troškova krivičnog postupka.

U praksi javnih tužilaštava, često se dešava da javni tužilac pored nalažanja jedne ili više obaveza predviđenih ZKP, nalaže okrivljenom da nadoknadi i predumrljene troškove nastale do tada, a u određenim situacijama i nužne izdatke oštećenog i nužne izdatke i nagradu punomoćnika oštećenog. Neformalno, javni tužioci uslovljavaju krivično gonjenje, između ostalog, plaćanjem troškova krivičnog postupka.¹⁷ Prema Lazu takve odluke mogu biti opravdane samo onda kada je okrivljenom ponuđeno odlaganje krivičnog gonjenja, koje isprva odbije, a potom dođe do preduzimanja određenih dokaznih radnji i dodatni troškovi, te

¹⁶ Tako i Vrhovni kasacioni sud u presudi Kzz 632/2016 od 31.05.2016. godine. Bez obzira što je i ova odredba u funkciji primene instituta oportuniteta krivičnog gonjenja, zakonski osnov za odbačaj krivične prijave je sasvim drugačiji nego prilikom primene odredbi čl. 283. st. 1. ZKP.

¹⁷ Vid. npr. naredbu Osnovnog javnog tužilaštva u Trsteniku Kt.br. 193/18 od 19.08.2019. godine i Kt.br. 265/18 od 25.04.2019. godine.

nakon toga, on ipak prihvati ponudu.¹⁸ Kako su ZKP-om taksativno nabrojane obaveze koje se mogu naložiti osumnjičenom u cilju primene instituta oportuniteta krivičnog gonjenja, uslovljavanje krivičnog gonjenja plaćanjem troškova krivičnog postupka je u suprotnosti sa prirodom i ciljem ovog instituta.

Podnošenje očigledno neosnovanih krivičnih prijava, po pravilu od strane lica koja su potencijalno oštećena navodnim krivičnim delom, može biti pogodno sredstvo za lako bogaćenje osumnjičenih putem angažovanja branioca. Javni tužilac u takvim situacijama treba proveriti navode krivične prijave, tako što će poveriti na dalji operativni rad i postupanje policiji (prikupljanjem potrebnih obaveštenja od građana), a ne automatskim preduzimanjem pojedinih dokaznih radnji u vezi kojih mogu nastati nepotrebni troškovi.

Osim toga, do slične situacije može doći i zloupotrebom procesnog prava oštećenog, podnošenjem lažne krivične prijave. Zarad predupređenja nastanka nepotrebnih troškova krivičnog postupka u predistražnom postupku, javni tužilac koji rukovodi tim postupkom, treba bazirati svoj rad na prethodno dobro obavljenom poverenom operativnom radu policije. Ukoliko se kao krajnji rezultat krivične prijave pokaže da je bila usmerena na lažno prijavljivanje osumnjičenog, to predstavlja dovoljan osnov javnom tužiocu za krivično gonjenje podnosioca krivične prijave za istoimeno krivično delo. Kako bi se otklonile posledice lažnog prijavljivanja i uspostavila ekonomska ravnoteža, javni tužilac može podneti predlog krivičnom vanpretresnom veću za donošenje posebnog rešenja kojim će se obavezati lice, pravnosnažnom presudom osuđeno za krivično delo lažnog prijavljivanja, da snosi troškove krivičnog postupka koje je svojim postupkom prouzrokovalo (čl. 265. st. 2. ZKP).

Krivični postupak, između ostalog, može biti pokrenut donošenjem naredbe javnog tužioca o sprovođenju istrage (čl. 7. st. 1. tač. 1. ZKP). U toku istrage, javni tužilac može odustati od gonjenja osumnjičenog i naredbom obustaviti istragu usled postojanja jednog od razloga koji su istovetni razlozima zbog kojih sud može obustaviti krivični postupak. Za razliku od predistražnog postupka koji je pretežno neformalnog karaktera i okončava se rešenjem o odbačaju krivične prijave, u ovom slučaju, krivični postupak je pokrenut i isti se može pravnosnažno završiti obustavom istrage. Bez obzira na to što se krivični postupak u toj fazi okončava naredbom, okrivljeni ima pravo na naknadu troškova nastalih u toku predistražnog postupka i u toku istrage. Naredba o obustavi istrage, po pitanju troškova krivičnog postupka, uslovno, ima isto pravno dejstvo kao rešenje suda o obustavi krivičnog postupka. Drugim rečima, ukoliko u nekom trenutku dođe

¹⁸ Đorđe Lazin, „Odlaganje krivičnog gonjenja“, Referat sa savetovanja: *Krivično zakonodavstvo državne zajednice Srbije i Crne Gore*, Beograd 2003, 312 (Nav. prema Sretko Janković, *Troškovi krivičnog postupka*, Beograd 2005, 28).

do nastavka krivičnog gonjenja, sudbina troškova postupka zavisi od kasnijeg ishoda krivičnog postupka.

3. ODLUKA O KONAČNOJ NADOKNADI TROŠKOVA KRIVIČNOG POSTUPKA

Postoje dva načina na koji se može odlučiti o definitivnoj nadoknadi celokupnih troškova krivičnog postupka.

U prvom slučaju, odluka o troškovima može biti sadržana u odluci kojom se okončava krivični postupak *presudi ili rešenju koje odgovara presudi (po prirodi stvari to je rešenje o obustavi krivičnog postupka)*. U ovim odlukama određuje se ko će snositi troškove postupka i koliko oni iznose, odnosno odlučuje se o osnovu i visini troškova (čl. 262. st. 1. ZKP).¹⁹ U većini slučajeva, sud pored odluke o krivičnoj stvari odlučuje samo o osnovu troškova postupka, bez određivanja njihove visine. Razlog tome leži u činjenici da ponekad nedostaju podaci o visini svih troškova ili je potrebno mnogo vremena za njihov obračun, pogotovo u složenijim predmetima, što dosta otežava u vezi izrade odluke o krivičnoj stvari.

U drugom slučaju, odluka o troškovima može se doneti u vidu *posebnog rešenja*. Ako nedostaju podaci o visini troškova, posebno rešenje²⁰ o visini troškova doneće predsednik veća ili sudija pojedinac kada se ti podaci pribave, pri čemu se podaci o visini troškova i zahtev za njihovu naknadu mogu podneti najdocije u roku od jedne godine od dana pravosnažnosti presude ili rešenja o obustavi krivičnog postupka (čl. 262. st. 2. ZKP).

Sledi zaključak da je sud u obavezi, da u svakom konkretnom slučaju, u presudi ili rešenju o obustavi donese odluku o troškovima krivičnog postupka u pogledu osnova tih troškova, odnosno da odredi ko će ih snositi.

Povodom sudske provere pravilnosti i zakonitosti odluke o troškovima krivičnog postupka strankama stoje na raspolaganju dva pravna leka.

¹⁹ Dalje je predviđeno jedno posebno pravilo, a to je da se u postupku za krivična dela za koja je posebnim zakonom određeno da postupa javno tužilaštvo posebne nadležnosti, nagrada veštaku, prevodiocu i tumaču može odrediti do dvostrukog iznosa nagrade predviđene za veštačenje, prevođenje ili tumačenje u drugim krivičnim stvarima.

²⁰ Za razliku od ove vrste posebnog rešenja, postoje i neke druge vrste posebnih rešenja kojima se rešavaju pojedina pitanja troškova krivičnog postupka. Više o tome vid. Z. Stojanović, M. Škulić, V. Delibašić, 141. Za krivična dela za koja se krivični postupak sprovodi po pravilima skraćenog krivičnog postupka, a kojima ne prethodi istraga, predistražni postupak se odnosi na preduzimanje samo pojedinih dokaznih radnji ili radnji neformalnog karaktera koje javnom tužiocu omogućavaju prikupljanje činjenica i dokaza za podizanje stepena sumnje na nivo opravdanje sumnje u cilju podnošenja optužnog predloga.

Prvo, na odluku o troškovima krivičnog postupka stranke mogu izjaviti žalbu, kao redovni pravni lek. Ukoliko je o troškovima krivičnog postupka odlučeno u presudi ili rešenju o obustavi krivičnog postupka, kao drugostepeni sud odlučuje nadležni sud koji inače odlučuje o žalbama na te odluke (viši ili apelacioni sud). Ako je o troškovima odlučeno posebnim rešenjem, u tom slučaju, odlučuje krivično vanpretresno veće (čl. 21. st. 4. ZKP) suda koji je doneo posebno rešenje (čl. 262. st. 3. ZKP). *Osim poslednjeg, krivično vanpretresno veće, kao drugostepeni ogran, odlučuje i o žalbi koja je izjavljena na rešenje o troškovima koje je doneo javni tužilac, nastalim u predistražnom postupku ili u toku istrage.*²¹

Drugo pravno sredstvo koje stranke mogu upotrebiti je zahtev za zaštitu zakonitosti, kao vanredni pravni lek.²² U tom slučaju povodom zahteva za zaštitu zakonitosti, odlučuje Vrhovni kasacioni sud u veći sastavljenom od petoro sudija (čl. 21. st. 5. ZKP). Najveći broj usvojenih zahteva za zaštitu zakonitosti i utvrđene povrede ZKP pred Vrhovnim kasacionim sudom, tiču se upravo nepravilne i nezakonite primene odredbi o troškovima krivičnog postupka.

U praksi naših sudova, došlo je do dileme kako postupiti za zahtevom za naknadu troškova koji je podnet nakon proteka roka od jedne godine od pravno-snažnosti presude ili rešenja o obustavi krivičnog postupka kada sud u tim odlukama nije doneo odluku o osnovu troškova, odnosno o tome ko će snositi troškove krivičnog postupka. Sudovi su na početku zauzimali negativan stav, tako što su takve zahteve odbacivali kao neblagovremene, podnete nakon proteka roka od jedne godine.²³

²¹ U praksi je došlo do dileme da li bi u ovom slučaju trebalo da odlučuje sudija za prethodni postupak imajući u vidu odredbu čl. 22. ZKP, koja predviđa da u predistražnom postupku ili istrazi odlučuje sudija za prethodni postupak u slučajevima predviđenim ovim zakonom. Međutim, kako vanpretresno veće, između ostalog, uvek odlučuje o žalbi na posebno rešenje o troškovima, te kako je nadležnost sudije za prethodni postupak pretežno generalno usmerena na sudsku kontrolu pravilnosti rada drugih državnih organa u predistražnom postupku i istrazi na otkrivanju i dokazivanju krivičnog dela, to se pitanje nadležnosti veća iz čl. 21. st. 4. ZKP ne dovodi u sumnju.

²² Zahtev za zaštitu zakonitosti, kao vanredni pravni lek, bliže je uređen odredbama čl. 482–484 ZKP. Zahtev za zaštitu zakonitosti mogu izjaviti republički javni tužilac, okrivljeni i branilac, protiv pravnosnažne odluke javnog tužioca ili suda ili zbog povrede odredaba postupka koji je prethodio njenom donošenju, pod uslovima propisanim u ZKP. U čl. 485. st. 4. ZKP, između ostalog, predviđeno je pravo okrivljenog na podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti zbog povrede ovog zakonika iz čl. 441. st. 4. (zbog povrede zakonskih odredbi u vezi odluke o troškovima krivičnog postupka) učinjenih u prvostepenom i postupku pred apelacionim sudom u roku od 30 dana od dana kada mu je dostavljena pravnosnažna odluka, pod uslovom da je protiv te odluke koristio redovni pravni lek. Više o tome vid. Tatjana Bugarski, „Zahtev za zaštitu zakonitosti“, *Zbornik radova PFNS* 1/2016, 87–105.

²³ Tako i Vrhovni kasacioni sud u presudi Kzz 525/2015 od 18.06.2015. godine i Kzz 1523/18 od 23.01.2019. godine. Međutim, kasnije, Vrhovni kasacioni sud zauzeo je sasvim drugačiji stav povodom istog pitanja, a to je da je „početak roka vezan za objektivnu činjenicu, u ovom slučaju to je pravnosnažnost odluke o krivičnopravnoj stvari, bez obzira na ishod postupka po okrivljenog,

Smatramo da za takve odluke nema opravdanja. Naime, blagovremenost zahteva za naknadu troškova se ceni u pogledu pravnosnažnosti odluke o osnovu troškova sadržane u presudi ili rešenju o obustavi krivičnog postupka. Kako sud uopšte nije doneo takvu odluku, ne može se ni ceniti blagovremenost zahteva na taj način. U toj situaciji, takav zahtev stvara obavezu za sud da u posebnom rešenju, prvenstveno (u zavisnosti od odluke o krivičnoj stvari), odluči ko će snositi troškove i istovremeno odluči o visini tih troškova. Iako odredba čl. 262. st. 2. ZKP govori o posebnom rešenju o visini troškova krivičnog postupka, ne postoji zakonska smetnja da se u ovom slučaju prvo odluči o osnovu troškova, jer je visina troškova uslovljena prethodnom odlukom. Smatramo da je ovo rešenje opravdano i sa aspekta pravne sigurnosti i zaštite interesa stranaka u krivičnom postupku. Osim toga, stranke²⁴ ne bi smele da trpe posledice očiglednog propusta suda (ili javnog tužioca kod odbačaja krivične prijave) i time ostale uskraćene za ostvarivanje zagarantovanih prava predviđenim ZKP.

U situaciji da sud propusti da u presudu ili rešenju o obustavi krivičnog postupka (ili javni tužilac u rešenju o odbačaju krivične prijave) ne odluči o osnovu troškova krivičnog postupka, stranka po koju je ishod krivičnog postupka povoljan (npr. okrivljeni prema kome je doneta oslobađajuća presuda), može podnošenjem žalbe na te odluke, izdejstvovati donošenje odluke o osnovu troškova krivičnog postupka. U ovoj situaciji, može se postaviti pitanje postojanja pravnog interesa stranke za podnošenje žalbe, s obzirom da je za nju odluka o krivičnoj stvari povoljna. Ite tako, pravni interes za stranku postoji, jer je sud uvek u obavezi da odluči, pored odluke o krivičnoj stvari i o osnovu troškova krivičnog postupka. Osnovni cilj pravnih lekova je ispravljanje grešaka u odluci koja je predmet ispitivanja radi donošenja pravilne odluke i time posredno delovanje da se ubuduće greške ne ponove.²⁵ Žalbeni osnov za izjavljivanje žalbe tada bi bio zbog odluke o troškovima krivičnog postupka, jer je sud nedonošenjem odluke povredio za-

a kraj roka je određen kalendarskim istekom roka. Dakle, početak roka nije vezan za činjenicu da li je odluka o troškovima postupka sadržana u odluci o krivičnopravnoj stvari, već je vezan za pravnosnažnost odluke o krivičnopravnoj stvari, odnosno za datum pravnosnažnosti te odluke i ne može se produžavati“. Više o tome vid. presudu Vrhovnog kasacionog suda, Kzz 122/19 od 05.02.2019. godine. Ovakav stav je u direktnoj suprotnosti sa pravom stranaka na troškove krivičnog postupka i obavezom suda da u svakom konkretnom slučaju odluči o osnovu tih troškova.

²⁴ U smislu čl. 2 st. 1 tač. 9 ZKP, stranke su tužilac (javni tužilac, privatni tužilac i oštećeni kao tužilac) i okrivljeni. U ovom slučaju dejstvo zahteva za naknadu troškova može biti prošireno i na oštećenog u pogledu troškova krivičnog postupka koji se odnose na njega.

²⁵ Tadija Bubalo, *Pravni lekovi u kaznenom postupkovnom pravu*, Rijeka 2015, 45 (Nav. prema S. Bejatović, „Pravni lekovi u krivičnom postupku kao instrumenti zakonitosti rešenja krivične stvari (pojam, vrste, stanje i iskustva u primeni“, *Pravni lekovi u krivičnom postupku regionalna krivičnoprocesna zakonodavstva i iskustva u primeni* (ur. S. Bejatović i I. Jovanović), Beograd 2016, 13.

konske odredbe (čl. 441. st. 4. ZKP). Odlučujući o žalbi, drugostepeni sud može da usvoji žalbu i preinači pobijanu presudu/rešenje, između ostalog, ako utvrdi da je došlo do povrede zakonskih odredbi u vezi odluke o troškovima krivičnog postupka, pod uslovom da je činjenično stanje pravilno utvrđeno (čl. 459. i 467. ZKP). Preinačujući ožalbenu odluku u tom delu, drugostepeni sud u izreci drugostepene odluke donosi odluku o osnovu troškova krivičnog postupka.²⁶ Dakle, od trenutka donošenja drugostepene odluke počinje da teče rok od jedne godine za podnošenje zahteva za naknadu troškova, imajući u vidu da je donošenjem drugostepene odluke odluka o troškovima automatski stekla pravnosnažnost.

Zakonodavac je izostavio da reguliše rok/ove²⁷ za isplatu troškova krivičnog postupka, stoga se u praksi rokovi različito određuju. Visoki savet sudstva na sednici održanoj dana 22.09.2015. godine, doneo je zaključak²⁸ kojim je naložio sudovima da prilikom odlučivanja o troškovima krivičnog postupka koji se odnose na nagradu veštaku, nagradu stručnom savetniku, nagradu prevodiocu, nagradu tumaču, nagradu i nužne izdatke branioca, nužne izdatke privatnog tužioca i oštećenog kao tužioca i njihovog zakonskog zastupnika, kao i nagradu i nužne izdatke njihovih punomoćnika, u posebnom stavu naznače da se usvojeni iznos troškova krivičnog postupka, koji padaju na teret budžetskih sredstava suda, isplate u roku od 60 dana, od dana pravnosnažnosti odluke. Sudovi bezrezervno, navedeni zaključak primenjuju kao neposredni izvor krivičnog procesnog prava.²⁹

Na izneti način, svi sudovi na teritoriji Republike Srbije diskriminišu okrivljene i ostala lica u krivičnom postupku (branioce, punomoćnike privatnih tužilaca i oštećenih kao tužilaca, veštake, stručne savetnike, prevodioce, tumače i dr.) prilikom određivanja rokova za dobrovoljnu isplatu troškova krivičnog postupka koji im po zakonu pripadaju. Princip jednakosti i zabrana diskriminacije je ustavno načelo propisano u čl. 21 Ustava Republike Srbije³⁰, te stoga smatramo da sudovi prilikom primene zaključka grubo povređuju ovo načelo.

²⁶ Vid. Rešenje Apelacionog sud u Beogradu, Posebno odeljenje Kž2 Pol 43/15 od 05.02.2015. godine, <http://www.bg.ap.sud.rs/cr/articles/sudska-praksa-pregled-sudske-prakse-apelacionog-suda-u-beogradu/krivico-odeljenje/krivicni-postupak/kz2-pol-43-15.html>.

²⁷ Uopšteno o rokovima u krivičnom postupku, vrstama rokova i instrukcionim rokovima vid. Vojislav Đurđić, „Instrukcioni rokovi i efikasnost krivičnog postupka“, *Izmene u krivičnom zakonodavstvu i statusu nosilaca pravosudnih funkcija i adekvatnost državne reakcije na kriminalitet (međunarodni pravni standardi i stanje u Srbiji)* (ur. S. Bejatović), Zlatibor-Beograd 2019, 369-385.

²⁸ Zaključak Visokog saveta sudstva Republike Srbije, br. 06-00-44/2015-01 od 22.09. 2015. godine, https://vss.sud.rs/sites/default/files/attachments/Zakljucak%20sa%20sednice%20VSSa%20od%2022.09.2015.%20Troskovi%20krivicni%20postupak_1.pdf.

²⁹ Npr. vid. Rešenje Osnovnog suda u Trsteniku, K.br. 132/17 od 08.02.2018 godine, Rešenje Osnovnog suda u Staroj Pazovi K 173/18 od 06.06.2018. godine.

³⁰ *Službeni glasnik RS*, br. 98/06.

U praksi sudova, primetno je da se, po pravilu, određuju kraći rokovi za isplatu troškova krivičnog postupka, kada ti troškovi padaju na teret okrivljenog ili drugih lica. Primera radi, kada je okrivljeni oglašen krivim i obavezan na plaćanje troškova krivičnog postupka, on je dužan iste platiti u roku od osam ili petnaest dana od dana pravnosnažnosti odluke, a kada je okrivljeni oslobođen od optužbe, tada mu se troškovi imaju isplatiti u roku do 60 dana od dana pravnosnažnosti odluke. To vodi zaključku da je potraživanje države na ime troškova krivičnog postupka većeg značaja i važnije od potraživanja po istom osnovu okrivljenog i drugih lica prema državi.

4. ZAKLJUČAK

Odlučivanje o troškovima, kao sporednom predmetu krivičnog postupka, zaslužuje posebnu pažnju svih njegovih učesnika. Analizom odredbi ZKP o troškovima krivičnog postupka, dolazi se do zaključka da je ova materija u velikoj meri regulisana. No i pored toga, zakonodavac nije izričito predvideo u kojim situacijama, u slučaju povoljnog ishoda za okrivljenog, troškovi nastali u predistražnom postupku padaju na teret budžetskih sredstava organa krivičnog gonjenja. Smatramo da je potrebno izmeniti i dopuniti odredbu čl. 265 st. 1 ZKP, koja se odnosi na naknadu troškova iz budžetskih sredstava. Uvođenjem pretežno adverzijalnog tipa krivičnog postupka, sasvim opravdano bi bilo zakonsko rešenje da, u slučaju neuspeha optužbe javnog tužioca (bez obzira na vrstu razloga), troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava javnog tužilaštva. Time bi se unapredila efikasnost i povećala odgovornost javnog tužilaštva, kroz procentualnu uspešnost optužbi i opterećenje budžeta tog državnog organa. Za javnog tužioca ne sme biti imperativ, da se bilo koje lice mora goniti do kraja i po svaku cenu, tako da dobra procena može sprečiti stvaranje nepotrebnih troškova. Dejstvo odredbe o naknadi troškova iz budžetskih sredstava treba izričito proširiti i na donošenje rešenje o odbačaju krivične prijave, osim u slučaju primene oportuniteta krivičnog gonjenja, kada bi troškovi nastali u toku predistražnog postupka padali na teret javnog tužilaštva.

Nejednako postupanje sudova i javnih tužilaštava prilikom određivanja paricionih rokova za isplatu troškova krivičnog postupka jedino se može otkloniti na taj način kada bi za te organe bila predviđena obaveza da, prilikom odlučivanja o osnovu i visini troškova, odluče i u kom roku su obavezana lica dužna da ih plate. Istovremeno, uz ustanovljenje takve obaveze, neophodno je da se odredi vremenski raspon, naznačavanjem donje i gornje granice za određivanje roka u konkretnom slučaju. Samo u toj situaciji, organ krivičnog postupka bi imao za-

konske okvire za određivanje roka za isplatu troškova uz davanje dovoljnih i jasnih razloga zbog čega je taj rok kraći ili duži.

LITERATURA I IZVORI

Literatura

- Bajić Valentina, *Vodič za primenu Zakonika o krivičnom postupku*, Beograd 2015, 10-16
- Bejatović Stanko, *Krivično procesno pravo*, Drugo izmenjeno i dopunjeno izdanje, Beograd 2019, 261
- Bejatović Stanko, „Pravni lekovi u krivičnom postupku kao instrumenti zakonitosti rešenja krivične stvari (pojam, vrste, stanje i iskustva u primeni“, *Pravni lekovi u krivičnom postupku regionalna krivičnoprocesna zakonodavstva i iskustva u primeni* (ur. S. Bejatović i I. Jovanović), Beograd 2016, 13
- Brkić Snežana, „Teret dokazivanja u krivičnom i parničnom postupku“, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Novom Sadu (Zbornik radova PFNS)* 1/2012, 299-329
- Bubaločić Tadija, *Pravni lekovi u kaznenom postupovnom pravu*, Rijeka 2015, 45
- Bugarski Tatjana, „Zahtev za zaštitu zakonitosti“, *Zbornik radova PFNS* 1/2016, 87-105
- Đurđić Vojislav, „Instrukcioni rokovi i efikasnost krivičnog postupka“, *Izmene u krivičnom zakonodavstvu i statusu nosilaca pravosudnih funkcija i adekvatnost državne reakcije na kriminalitet (međunarodni pravni standardi i stanje u Srbiji)* (ur. S. Bejatović), Zlatibor-Beograd 2019, 369-385
- Đurđić Savo, „Troškovi odbrane u krivičnom postupku prema maloletnicima – zakonska rešenja i protivrečnosti u sudskoj praksi“, *Glasnik prava* 1/2019, 107-122
- Janković Sretko, *Troškovi krivičnog postupka*, Beograd 2005, 28
- Lazin Đorđe, „Odlaganje krivičnog gonjenja“, Referat sa savetovanja: *Krivično zakonodavstvo državne zajednice Srbije i Crne Gore*, Beograd 2003, 312
- Stojanović Zoran, Škulić Milan, Delibašić Veljko, *Osnovi krivičnog prava*, Knjiga 2, Krivično procesno pravo, Krivični postupak kroz praktičnu primenu, Beograd 2018, 223

Internet izvori:

- Zaključak Visokog saveta sudstva Republike Srbije, br. 06-00-44/2015-01 od 22.09.2015.godine, https://vss.sud.rs/sites/default/files/attachments/Zakljucak%20sa%20sednice%20VSSa%20od%2022.09.2015.%20Troškovi%20krivicni%20postupak_1.pdf
- Rešenje Apelacionog sud u Beogradu, Posebno odeljenje Kž2 Pol 43/15 od 05.02.2015.godine, <http://www.bg.ap.sud.rs/cr/articles/sudska-praksa/pregled-sudske-prakse-apelacionog-suda-u-beogradu/krivicno-odeljenje/krivicni-postupak/kz2-pol-43-15.html>

Pravni propisi:

Zakonik o krivičnom postupku – ZKP, *Službeni glasnik RS*, br. 72/11, 101/11, 121/12, 32/13, 45/13, 55/14 i 35/19

Zakon o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica, *Službeni glasnik RS*, br.85/05

Zakon o prekršajima, *Službeni glasnik RS*, br. 65/13, 13/16 i 98/16-OUS

Pravilnik o naknadi troškova u sudskim postupcima, *Službeni glasnik RS*, br. 9/16 i 62/16

Sudska praksa:

Naredba Osnovnog javnog tužilaštva u Trsteniku Kt.br. 193/18 od 19.08.2019. godine

Naredba Osnovnog javnog tužilaštva u Trsteniku Kt.br. 265/18 od 25.04.2019. godine

Presuda Višeg suda u Nišu, KŽ1 br. 156/16 od 14.03.2016. godine

Presuda Vrhovnog kasacionog suda Kzz 632/2016 od 31.05.2016. godine

Presuda Vrhovnog kasacionog suda, Kzz 279/2017 od 20.04.2017. godine

Presuda Vrhovnog kasacionog suda, Kzz 525/2015 od 18.06.2015. godine

Presuda Vrhovnog kasacionog suda, Kzz 1523/18 od 23.01.2019. godine

Presuda Vrhovnog kasacionog suda, Kzz 122/19 od 05.02.2019. godine

Presuda Vrhovnog kasacionog suda Kzz 478/2019 od 15.05.2019. godine

Rešenje Osnovnog suda u Trsteniku, K.br. 132/17 od 08.02.2018 godine

Rešenje Osnovnog suda u Staroj Pazovi K 173/18 od 06.06.2018. godine.

Stefan D. Petrašinović, Teaching Assistant
University of Kragujevac
Faculty of Law Kragujevac
spetrasinovic@jura.kg.ac.rs

Particular Issues of Criminal Proceedings Costs

Abstract: *One of the unavoidable questions is the ultimate outcome of criminal proceedings, who will bear the costs of criminal proceedings. When the outcome is favorable to the defendant at any stage of the criminal proceedings, the costs of the criminal proceedings to be awarded are a kind of moral and material satisfaction for the prosecutor's unsuccessful attempt to prove the merits of the allegations in the indictment or the criminal complaint. In this paper the author will point out some dilemmas that arise in the application of the Code of Criminal Procedure, concerning the right of the defendant to reimbursement of the costs of criminal proceedings in the event of rejection of the criminal complaint, solving the fate of the defendant's claim for reimbursement after one year from the day the validity of the judgment or decision appropriate to the judgment in certain situations, as well as the deadlines for payment of those costs.*

Keywords: *costs, criminal procedure, Criminal Procedure Code.*

Datum prijema rada: 03.12.2019.